

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกับความขัดแย้งของกลุ่มสมรส : ศึกษาเฉพาะกลุ่มสมรสในเขตกรุงเทพมหานคร จะได้นำเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งเป็น 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ข้อมูลปัจจัยก่อนการสมรส
3. ข้อมูลปัจจัยระหว่างการสมรส
4. ข้อมูลสาเหตุของความขัดแย้ง
5. ข้อมูลลักษณะของความขัดแย้ง
6. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้ง
7. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยก่อนการสมรส ปัจจัยระหว่างการสมรส ปัจจัยสาเหตุของความขัดแย้งและปัจจัยลักษณะของความขัดแย้ง
8. การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างคู่สมรส

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ ศาสนา ความแตกต่างด้านอายุของคู่สมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย จำนวนบุตร ดังนี้

1. เพศ

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นคู่สมรสที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 384 กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 เพศหญิง 231 คน คิดเป็นร้อยละ 60.2

2. ศาสนา

คู่สมรสที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีนับถือศาสนาพุทธ จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 83.1 รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6 และนับถือศาสนาคริสต์ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3

3. อายุ

กลุ่มแรกที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 รองลงมาอายุ 20-30 ปี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 อายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 และอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1

4. ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 49.1 รองลงมาคือระดับชั้น ปวช. ปวส. จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 จบปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 และจบการศึกษาในด้านอื่นๆ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2

5. อาชีพ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 รองลงมาทำงานในบริษัทเอกชน จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 ผู้มีอาชีพค้าขาย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 อาชีพอื่นๆ ทั่วไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 อาชีพอิสระ เช่น เสริมสวย นักเขียนฯ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 และมีอาชีพทางเกษตรกรรม จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

6. รายได้เฉลี่ย

รายได้รวมของกลุ่มสมรส รวมรายได้พิเศษต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ 10,001- 25,000 บาท จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 รองลงมามีรายได้ 25,001-50,000 บาท จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 33.1 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 เท่ากับผู้ที่มีรายได้ 50,001- 75,000 บาท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 ผู้ที่มีรายได้ 100,000 บาทขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 และมีรายได้ 75,001- 100,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9

7. จำนวนบุตร

กลุ่มแรกที่ตอบแบบสอบถามในเรื่องจำนวนบุตร แบ่งเป็น บุตรเพศชาย 1 คน จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 72.0 รองลงมามีบุตรเพศชาย 2 คน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 และมีบุตรชาย 3 คน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 ส่วนบุตรเพศหญิง 1 คน จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 70.7 รองลงมามีบุตรสาว 2 คน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 มีบุตรสาว 3 คน

จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 และมีบุตรสาว 5 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
เพศ			
ชาย	152	39.7	ไม่ตอบ 1 คน
หญิง	231	60.3	
รวม	383	100.0	
ศาสนา			
พุทธ	281	83.1	ไม่ตอบ 46 คน
คริสต์	28	8.3	
อิสลาม	29	8.6	
อื่นๆ	-	-	
รวม	338	100.0	
อายุ			
20-30 ปี	117	31.2	
31-40 ปี	148	39.2	
41-50 ปี	70	18.7	
51-60 ปี	31	8.3	
61 ปีขึ้นไป	12	3.1	
รวม	378	100.0	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
ระดับการศึกษา			
มัธยมศึกษาตอนต้น	31	8.1	ไม่ตอบ 3 คน
มัธยมศึกษาตอนปลาย	35	9.2	
ปวช./ปวส.	73	19.2	
ปริญญาตรี	187	49.1	
ปริญญาโทขึ้นไป	35	9.2	
อื่นๆ	20	5.2	
รวม	381	100.0	
อาชีพ			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	87	22.9	ไม่ตอบ 4 คน
รับจ้าง	113	29.7	
เกษตรกร	3	.8	
ค้าขาย	27	7.1	
บริษัทเอกชน	105	27.6	
อาชีพอิสระ	22	5.8	
อื่นๆ	23	6.1	
รวม	380	100.0	
รายได้			
10,000 บาท	45	11.7	
10,001-25,000 บาท	140	36.5	
25,001-50,000 บาท	127	33.1	
50,001- 75,000 บาท	45	11.7	
75,001- 100,000 บาท	11	2.9	
100,000 บาท ขึ้นไป	16	4.2	
รวม	384	100.0	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
จำนวนบุตร				
ชาย	1 คน	134	72.0	
	2 คน	48	25.8	
	3 คน	4	2.2	
รวม		186	100.0	
หญิง				
1 คน	1 คน	118	70.7	
	2 คน	38	22.7	
	3 คน	10	6.0	
	5 คน	1	.6	
รวม		167	100.0	

4.2 ข้อมูลปัจจัยก่อนการสมรส

ข้อมูลปัจจัยก่อนการสมรสที่ศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดที่จะศึกษา 2 ด้าน คือ ความคล้ายคลึงกันทางการศึกษา และอายุของคู่สมรส ดังนี้

1. ความคล้ายคลึงกันทางการศึกษา

ความคล้ายคลึงกันทางการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ใกล้เคียงกัน/เท่ากัน จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมาต่างกันเล็กน้อย จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 และคู่สมรสมีระดับการศึกษาที่ต่างกันมาก จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7

2. อายุของคู่สมรส

ความคล้ายคลึงกันทางด้านอายุของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอายุต่างกันเล็กน้อย จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 รองลงนามีอายุใกล้เคียงกัน/เท่ากัน จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 และมีอายุที่ต่างกันมาก จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2
ข้อมูลปัจจัยก่อนการสมัคร

ข้อมูลปัจจัยก่อนการสมัคร	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
ความคล้ายคลึงกันทางการศึกษา			
ใกล้เคียงกัน / เท่ากัน	205	53.8	ไม่ตอบ 3 คน
ต่างกันเล็กน้อย	143	37.5	
ต่างกันมาก	33	8.7	
รวม	381	100.0	
อายุของกลุ่มสมัคร			
ใกล้เคียงกัน / เท่ากัน	142	38.9	ไม่ตอบ 19 คน
ต่างกันเล็กน้อย	178	48.8	
ต่างกันมาก	45	12.3	
รวม	365	100.0	

3. การสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ

ในการศึกษาบุคคลนัยสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการตัดสินใจเลือกผู้ทรงครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดศึกษาบุคคล 4 กลุ่ม คือ บิดา/มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนสนิทเพื่อนร่วมงาน ผลการวิจัยพบว่าบุคคลนัยสำคัญที่ให้การสนับสนุนสูงสุดคือบิดา/มารดา คิดเป็นร้อยละ 50.1 รองลงมาคือญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 35.2 เพื่อนสนิท คิดเป็นร้อยละ 31.3 เพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 24.5 และอื่น ๆ เช่น ตัดสินใจด้วยตัวเอง แม่สื่อ คิดเป็นร้อยละ 16.9 (ตารางที่ 4.3)

ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญเพียง 1 ฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 45.3 มีบุคคลนัยสำคัญสนับสนุน 2 ฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 21.7 มีบุคคลนัยสำคัญสนับสนุน 3 ฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 9.4 มีบุคคลนัยสำคัญสนับสนุน 4 ฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 6.0 และมีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีบุคคลนัยสำคัญสนับสนุนการเลือกผู้ทรงครั้งนี้ คิดเป็นร้อยละ 17.5 (ตาราง ที่ 4.4)

ตารางที่ 4.3

ข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ

การสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ	สนับสนุน	ไม่ระบุว่า สนับสนุน	รวม
บิดา/มารดา	50.1	49.9	100.0
ญาติพี่น้อง	35.2	64.8	100.0
เพื่อนสนิท	31.2	68.8	100.0
เพื่อนร่วมงาน	24.5	75.5	100.0
อื่นๆ เช่นแม่สื่อ คัดสินใจเอง	16.9	83.1	100.0

ตารางที่ 4.4

สรุปการได้รับการสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ

จำนวนบุคคลนัยสำคัญ	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
ไม่มีบุคคลนัยสำคัญสนับสนุน	67	17.5	ไม่ตอบ 2 คน
มีบุคคลนัยสำคัญสนับสนุน 1 ฝ่าย	173	45.3	
มีบุคคลนัยสำคัญสนับสนุน 2 ฝ่าย	83	21.7	
มีบุคคลนัยสำคัญสนับสนุน 3 ฝ่าย	36	9.4	
มีบุคคลนัยสำคัญสนับสนุน 4 ฝ่าย	23	6.1	
รวม	384	100.0	

4. คุณภาพชีวิตสมรสของบิดามารดา (การเป็นแบบอย่าง)

ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตสมรสของบิดามารดา ซึ่งเป็นแบบอย่างชีวิตสมรสให้แก่กลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่บิดามารดาเป็นแบบอย่างให้คู่สมรสพอสมควร จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 48.6 รองลงมาบิดามารดาเป็นแบบอย่างคู่สมรสที่ดีมาก จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 และไม่เป็นแบบอย่าง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5

ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตสมรสของบิดามารดา

คุณภาพชีวิตสมรสของบิดามารดา	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
เป็นแบบอย่างคู่สมรสที่ดีมาก	158	41.5	ไม่ตอบ 3 คน
เป็นแบบอย่างคู่สมรสพอสมควร	185	48.5	
ไม่เป็นแบบอย่าง	38	10.0	
รวม	381	100.0	

4.3 ข้อมูลปัจจัยระหว่างการสมรส

ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยระหว่างการสมรส ผู้วิจัยเลือกศึกษาข้อมูลเพียง 2 ลักษณะ คือ รายได้ของครอบครัวและระยะเวลาการสมรส ผลการวิจัยมีดังนี้

1. รายได้ของครอบครัว

ในการสอบถามความพอเพียงของรายได้ครอบครัว พบว่าส่วนใหญ่มีรายได้เพียงพอ มีเหลือเก็บ จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 50.9 รองลงมา คือ พอดีไม่มีเหลือเก็บจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 และสุดท้ายไม่เพียงพอ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5

2. ระยะเวลาการสมรส

ระยะเวลาสมรสที่คู่สมรสใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันส่วนใหญ่ คือ ช่วงระยะ 2-5 ปี จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมา คือ ช่วงระยะ 6-10 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 ถัดมา คือ ช่วงระยะ 11-15 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 ช่วงระยะ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และช่วงระยะ 16-20 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6
ข้อมูลปัจจัยระหว่างการสมรส

ข้อมูลปัจจัยระหว่างการสมรส	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
รายได้ของครอบครัว			
เพียงพอ มีเหลือเก็บ	194	50.9	ไม่ตอบ 3 คน
พอดี ไม่มีเหลือเก็บ	142	37.3	
ไม่เพียงพอ	44	11.8	
รวม	381	100.0	
ระยะเวลาการสมรส			
2-5 ปี	143	38.1	
6-10 ปี	102	27.2	
11-15 ปี	52	13.9	
16-20 ปี	28	7.5	
21 ปีขึ้นไป	50	13.3	
รวม	375	100.0	

4.4 ข้อมูลสาเหตุของความขัดแย้ง

ในการศึกษาข้อมูลสาเหตุของความขัดแย้ง ผู้วิจัยเลือกศึกษาข้อมูล 5 สาเหตุ คือ การมีความเห็นไม่ตรงกัน การไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ความแตกต่างของประสบการณ์ ภูมิหลัง ความแตกต่างในค่านิยมและความเชื่อ และการไม่รับผิดชอบหน้าที่ตามบทบาทในครอบครัว ซึ่งในการวัดสาเหตุของความขัดแย้ง ผู้วิจัยแบ่งระดับการวัดเป็น 6 ระดับ ซึ่งมีค่าคะแนนดังนี้

น้อยที่สุด = 6 บ่อยมาก = 5 บ่อย = 4
เป็นบางครั้ง = 3 นานๆ ครั้ง = 2 ไม่เคยเลย = 1

ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุของความขัดแย้งที่เกิดจากการมีความคิดเห็นไม่ตรงกันมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางค่อนข้างสูง เฉลี่ย 3.41 โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด นอกจากนั้นที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ การไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน มีค่าเฉลี่ย 2.99 ความแตกต่างในค่านิยมและความเชื่อ มีค่าเฉลี่ย 2.88 ความแตกต่างของประสบการณ์ ภูมิหลัง มีค่าเฉลี่ย 2.75 และการไม่รับผิดชอบหน้าที่ตามบทบาทในครอบครัว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเฉลี่ย 2.24 (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7

ข้อมูลสาเหตุของความขัดแย้ง

สาเหตุของความขัดแย้ง	จำนวน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
การมีความเห็นไม่ตรงกัน	381	1.00	6.00	3.41	1.20
การไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน	380	1.00	6.00	2.99	1.09
ความแตกต่างของประสบการณ์ ภูมิหลัง	373	1.00	6.00	2.75	1.26
ความแตกต่างในค่านิยมและความเชื่อ	378	1.00	6.00	2.88	1.14
การไม่รับผิดชอบหน้าที่ตามบทบาท ในครอบครัว	377	1.00	6.00	2.24	1.41

4.5 ข้อมูลลักษณะของความขัดแย้ง

ในการศึกษาข้อมูลลักษณะของความขัดแย้ง ผู้วิจัยเลือกศึกษาข้อมูล 6 ลักษณะ คือ ความขัดแย้งที่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล ความขัดแย้งที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล ความขัดแย้งที่มีลักษณะเปิดเผย ความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เปิดเผย ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลันและความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง ซึ่งในการวัดลักษณะความขัดแย้ง ผู้วิจัยแบ่งระดับการวัดเป็น 6 ระดับ ซึ่งมีที่คะแนนดังนี้

บ่อยที่สุด = 6 บ่อยมาก = 5 บ่อย = 4

เป็นบางครั้ง = 3 นานๆ ครั้ง = 2 ไม่เคยเลย = 1

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของความขัดแย้งที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.21 ความขัดแย้งที่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล มีค่าเฉลี่ย 2.70 ความขัดแย้งที่มีลักษณะเปิดเผย มีค่าเฉลี่ย 2.62 ความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เปิดเผย มีค่าเฉลี่ย 2.48 ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลัน มีค่าเฉลี่ย 2.38 และความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง มีค่าเฉลี่ย 2.27 (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8

ข้อมูลลักษณะของความขัดแย้ง

ลักษณะของความขัดแย้ง	จำนวน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ความขัดแย้งที่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล	380	1.00	6.00	2.70	1.17
ความขัดแย้งที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล	380	1.00	6.00	3.21	1.26
ความขัดแย้งที่มีลักษณะเปิดเผย	379	1.00	6.00	2.62	1.29
ความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เปิดเผย	380	1.00	6.00	2.48	1.19
ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลัน	378	1.00	6.00	2.38	1.19
ความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง	380	1.00	6.00	2.27	1.40

4.6 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้ง

ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งผู้วิจัยแบ่งความขัดแย้งเป็น 3 ระดับ คือ ความขัดแย้งระดับที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย เช่น การมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน การสื่อสารที่ไม่ตรงกัน การมีความต้องการที่แตกต่างกัน เป็นต้น ความขัดแย้งทางความคิดที่สับสนกิด เช่น การปิดบังความจริง โกหก ความไม่ไว้วางใจกัน ความไม่พอใจในบทบาทหน้าที่ ความเจ้าระเบียบ เป็นต้น และความขัดแย้งที่ซับซ้อนรุนแรง เช่น ปัญหาทางเศรษฐกิจ ความขัดแย้งในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูลูก ครอบครัวเครือญาติ การเล่นการพนัน ความไม่ซื่อสัตย์ ความไม่พอใจพฤติกรรมของอีกฝ่าย รวมทั้งเรื่องเพศสัมพันธ์ เป็นต้น ในการศึกษาการจัดการกับความขัดแย้งผู้วิจัยได้จำลองสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างคู่สมรสในเรื่องต่าง ๆ และสอบถามการจัดการกับความขัดแย้ง 2 ด้าน คือ การจัดการเชิงบวก และการจัดการเชิงลบ การจัดการเชิงบวกได้แก่ การใช้ความอ่อนโยน การประนีประนอม การขอมความ การหลีกเลี่ยง การจัดการเชิงลบ ได้แก่ การใช้ความเย็นชา การเผชิญหน้า การเก็บกด และการใช้อำนาจควบคุม ผลการวิจัยมีดังนี้

4.6.1 การจัดการกับความขัดแย้งประเภทไม่รุนแรง เล็กน้อย

จากการศึกษาการจัดการกับความขัดแย้งประเภทไม่รุนแรง เล็กน้อย ผู้วิจัยศึกษาจากสถานการณ์จำลอง 7 สถานการณ์ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันของคัมภีร์กับนินยา สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความไม่พอใจกันของอารีกับเอกพล สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความไม่เข้าใจกันของอภิรักษ์กับนันทิกา สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการมีความต้องการ

ที่แตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก เช่น กรณีความขัดแย้งจากการมีความคิดเห็นไม่ตรงกันของคัมภีร์กับบัญชา มีการใช้ความอ่อนโยน ร้อยละ 52.0 ขอมคามร้อยละ 26.2 และหลีกเลี่ยงร้อยละ 9.9 หรือกรณีความขัดแย้งจากการไม่พอใจกันของอารีกับเอกพล มีการใช้การประนีประนอมร้อยละ 54.9 หรือกรณีความขัดแย้งจากการไม่เข้าใจกันระหว่างอรรณพกับมณูญ มีการใช้ความอ่อนโยนร้อยละ 69.3 เป็นต้น

ส่วนกรณีที่มีสัดส่วนการใช้วิธีการเชิงลบในการจัดการกับความขัดแย้ง เช่น ความขัดแย้งเนื่องจากความไม่เข้าใจ ไม่ไว้วางใจกันของอภิรักษ์และนันทิกา ใช้การเผชิญหน้าร้อยละ 33.6 หรือความขัดแย้งเนื่องจากความไม่เข้าใจกันระหว่างวิบูลย์กับลลิตา มีการใช้การเผชิญหน้าร้อยละ 34.3 เป็นต้น (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9

ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งประเภทที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย

ความขัดแย้งประเภทที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย	ความอ่อนโยน	ประนีประนอม	ขอมตาม	ใช้ความเข้มแข็ง	หลีกเลี่ยง	เผชิญหน้า	เก็บกด	ใช้กำลัง	รวม
ความขัดแย้งจากการมีความคิดเห็นไม่ตรงกันของคัมภีร์กับบัญชา	52.0	-	26.2	-	9.9	6.7	4.8	4.4	100.0
ความขัดแย้งจากการมีความไม่พอใจกันของอารีกับเอกพล	24.5	54.9	-	-	6.7	-	9.1	4.7	100.0
ความขัดแย้งเนื่องจากความไม่เข้าใจไว้วางใจกันของอภิรักษ์และนันทิกา	44.3	9.9	9.1	1.2	1.6	33.6	-	4	100.0
ความขัดแย้งเนื่องจากความไม่ไว้วางใจกันของอำพลกับมาลี	37.3	-	8.3	4.4	16.3	28.6	2.8	2.4	100.0
ความขัดแย้งเนื่องจากความไม่เข้าใจกันระหว่างวิบูลย์กับลลิตา	8.4	43.0	6.0	3.2	2.8	34.3	1.6	.8	100.0
ความขัดแย้งเนื่องจากมีความต้องการที่ต่างกันวินิตดากับสุวิจน์	21.5	48.6	12.0	4.8	10.4	-	2.0	.8	100.0
ความขัดแย้งเนื่องจากความไม่เข้าใจกันระหว่างอรรณพกับมณูญ	69.3	-	16.3	3.2	1.2	4.4	1.6	4.0	100.0

4.6.2 การจัดการกับความขัดแย้งเกี่ยวกับความคิดและทัศนคติ

จากการศึกษาการจัดการกับความความคิดและทัศนคติ ผู้วิจัยศึกษาจากสถานการณ์จำลอง 10 สถานการณ์ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปิดบังความจริง โกหก ความไม่ไว้ใจกัน ความไม่พอใจในบทบาทหน้าที่ ความเจ้าระเบียบ เป็นต้น ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก

เช่น กรณีความขัดแย้งจากการปิดบังความจริงของทัศนคติกับสุธาวัฒน์ มีการใช้ความอ่อนโยนร้อยละ 51.2 หรือกรณีความขัดแย้งจากความไม่ไว้ใจกันของพินานกับปัญญาพร มีการใช้ความอ่อนโยนร้อยละ 52.4 หรือกรณีความขัดแย้งจากมีความคิดเห็นไม่ตรงกันของบรรหารกับชุตินา มีการใช้ความอ่อนโยนร้อยละ 26.8 ประณีประนอม ร้อยละ 28.0 และขอมตามร้อยละ 32.4 เป็นต้น

ส่วนกรณีที่มีสัดส่วนการใช้วิธีการเชิงลบในการจัดการกับความขัดแย้ง เช่น ความขัดแย้งเนื่องจากความไม่เข้าใจกันของวิไลกับกิดติ มีการใช้อำนาจควบคุมร้อยละ 35.6 หรือความขัดแย้งเนื่องจากความไม่ไว้ใจต่อกันของวราวุฒกัมนบุญ มีการใช้การเผชิญหน้าร้อยละ 35.6 หรือความขัดแย้งเนื่องจากความเจ้าระเบียบของเจดรินกับทัศนีย์ มีการใช้การเผชิญหน้าร้อยละ 43.8 เป็นต้น (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10

ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งเกี่ยวกับความคิดและทัศนคติ

ความขัดแย้งประเภท ความคิด ทัศนคติ	ความ อ่อน โยน	ประนี ประนอม	ยอม ตาม	ใช้ ความ เขินข่า	หลีกเลี่ยง หนี	เผชิญ หน้า	เก็บ กด	ใช้ อำนาจ	รวม
ความขัดแย้งเนื่องจากการปิดบัง ความจริงของทัศนคติกับสูตรรัตน์	51.2	-	8.3	7.1	1.6	29.0	2.4	.4	100.0
ความขัดแย้งเนื่องจากความไม่ไว้ วางใจกันของพินานกับปัญญาพร	52.4	-	9.6	9.2	1.6	23.6	2.4	1.2	100.0
ความขัดแย้ง การมีความคิดเห็น ไม่ตรงกันของบรรหารกับชุตินา	26.8	28.0	32.4	1.6	.8		6.4	4.0	100.0
ความขัดแย้งเนื่องจากความ ไม่เข้าใจกันของวิไลกับกิตติ	-	33.2	10.4	-	3.6	16.0	1.2	35.6	100.0
ความขัดแย้งจากความไม่พอ ใจในบทบาทหน้าที่ของ สุรพลกับนันทนา	-	59.3	9.1	4.0	4.3	14.6	2.0	6.7	100.0
ความขัดแย้งเรื่องความคิดที่ แตกต่างกันในการดูแลลูกของ นุรากับสาโรจน์	28.1	34.8	2.0	2.8	-	30.8	1.2	.4	100.0
ความขัดแย้งเนื่องจากครอบครัว เครือญาติของมณฑลกับบุษกร	42.5	19.8	8.7	2.0	3.6	17.5	1.6	4.4	100.0
ความขัดแย้งเนื่องจากความคิด เห็นไม่ตรงกันของสมรักษ์กับ พวงชมพู	13.5	50.2	6.0	3.6	-	23.1	1.6	2.0	100.0
ความขัดแย้งเนื่องจากความไม่ไว้ วางใจต่อกันของวรรณากับมณูญ	25.3	20.2	8.3	5.9	2.4	35.6	.8	1.6	100.0
ความขัดแย้งเนื่องจากความเข้า เปรียบของเจตรินกับทัศนีย์	21.5	-	23.9	3.6	4.4	43.8	2.4	.4	100.0
ความขัดแย้งเนื่องจากมีความเห็น ที่ต่างกันของรุ่งทิพย์กับประหิน	11.9	61.1	4.4	3.2	-	11.9	3.6	4.0	100.0

4.6.3 การจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน รุนแรง

จากการศึกษาการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน รุนแรง ผู้วิจัยศึกษาจากสถานการณ์จำลอง 12 สถานการณ์ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางเศรษฐกิจในครอบครัว ความขัดแย้งในเรื่องวิธีการเลี้ยงดูลูก ครอบครัวและเครือญาติ การเล่นเกมพนัน การใช้ความรุนแรง ความไม่ซื่อสัตย์ เรื่องเพศสัมพันธ์ เป็นต้น ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก

เช่น กรณีความขัดแย้งในเรื่องปัญหาเศรษฐกิจในครอบครัวของวิไลกับนุสบา มีการใช้การประนีประนอมร้อยละ 55.6 หรือกรณีความขัดแย้งเนื่องจากมีความเห็นไม่ตรงกันในเรื่องการเลี้ยงดูลูกของปวีณากับสุรนนท์ มีการใช้ความอ่อนโยนร้อยละ 39.5 ประนีประนอมร้อยละ 49.0 กรณีความขัดแย้งจากครอบครัว กรณีญาติของพรทิพย์กับสรยุทธ ใช้ความประนีประนอมร้อยละ 40.9 หรือกรณีความขัดแย้งในเรื่องการเล่นเกมพนันของวารุณีกับเนวิน ใช้ความประนีประนอม ร้อยละ 32.1 กรณีความขัดแย้งเนื่องจากการใช้ความรุนแรงต่อกันของสมบัติกับลินดา มีการใช้ความอ่อนโยนร้อยละ 25.4 กรณีความขัดแย้งเรื่องการเมืองการมีเพศสัมพันธ์ของสินชัยกับจักรชัย มีการใช้ความประนีประนอมร้อยละ 33.2 หรือกรณีความขัดแย้งในเรื่องความไม่ซื่อสัตย์ของชาคริตกับสิราณี มีการใช้ความประนีประนอมร้อยละ 53.8 เป็นต้น

ส่วนกรณีที่มีสัดส่วนการใช้วิธีการเชิงลบในการจัดการกับความขัดแย้ง เช่น ความขัดแย้งเนื่องจากการใช้จ่ายของชัยวัฒน์กับวิชุดา ใช้การเผชิญหน้าร้อยละ 34.1 หรือกรณีความขัดแย้งในเรื่องการเล่นเกมพนันของวารุณีกับเนวิน มีการใช้การเผชิญหน้าร้อยละ 25.3 หรือกรณีความขัดแย้งเนื่องจากการใช้ความรุนแรงต่อกันของสมบัติกับลินดา มีการใช้การเผชิญหน้าร้อยละ 36.1 หรือกรณีความขัดแย้งในเรื่องความผิดที่แตกต่างในการเลี้ยงดูลูกของพิชญ์กับพนิดา มีการใช้การเผชิญหน้าร้อยละ 42.3 เป็นต้น (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11

ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการกับความขัดแย้งประเภทซับซ้อนรุนแรง

ความขัดแย้งประเภทซับซ้อนรุนแรง	ความ อ่อน โยน	ประนี ประนอม	ยอม ตาม	ไว้ ใจ ความ เห็นชา	หลีกเลี่ยง	เผชิญ หน้า	ถ่วงถล	ไว้ อำนาจ	รวม
ความขัดแย้งเนื่องจากความไม่ไว้ใจต่อกันของคู่พิพาทกับชาวลิต	-	47.8	16.6	4.3	4.7	11.5	2.4	12.6	100.0
ความขัดแย้งเรื่องปัญหาทางเศรษฐกิจการเงินของวิลลี่กับนุสนา	13.2	55.6	-	2.8	-	18.8	2.0	7.6	100.0
ความขัดแย้งในเรื่องการใช้จ่ายของชัยวัฒน์กับวิชุดา	26.1	22.5	6.0	2.0	4.4	34.1	1.2	7.6	100.0
ความขัดแย้งจากความคิดไม่ตรงกันในการเลี้ยงดูลูกของวิวัฒน์กับนันทิ	39.5	49.0	6.7	-	-	-	2.0	2.8	100.0
ความขัดแย้งเนื่องจากครอบครัวเรื่อญาติของพรพิชญ์กับสรยุทธ	14.3	40.9	3.2	4.4	4.0	16.7	1.2	15.5	100.0
ความขัดแย้งเกี่ยวกับการเรื่องเพศสัมพันธ์ของการครกับเนดาชา	22.4	44.0	-	5.6	4.8	18.8	-	4.4	100.0
ความขัดแย้งในเรื่องเล่นการพนันของวารุณีกับเนวิน	18.1	32.1	2.8	4.8	2.4	25.3	1.8	13.7	100.0
ความขัดแย้งเนื่องจากการใช้ความรุนแรงของสมภาติกับลินดา	-	25.4	-	6.7	6.3	36.1	1.6	23.8	100.0
ความขัดแย้งเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างสินใจกับฉัตรชัย	15.6	33.2	16.4	3.6	6.8	20.8	1.6	1.6	100.0
ความขัดแย้งเรื่องความคิดที่แตกต่างในการเลี้ยงดูลูกของพิชญ์กับพนิดา	20.6	26.9	3.2	4.0	-	42.3	1.6	1.6	100.0
ความขัดแย้งในเรื่องความไม่ซื่อสัตย์ของชาคริตกับศิริฉวี	-	53.8	3.6	4.0	6.4	13.7	1.2	17.3	100.0
ความขัดแย้งจากความไม่พอใจต่อพฤติกรรมอีกฝ่ายของยุวดีกับอรรณพ	12.4	44.0	3.2	8	2.0	14.0	2.4	21.2	100.0

จากการศึกษาการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างคู่สมรส 30 สถานการณ์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยมีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกเลยมีร้อยละ 0.8 นอกนั้นมีการใช้การจัดการเชิงบวกอย่างน้อย 7 สถานการณ์ขึ้นไปจาก 30 สถานการณ์ และมีผู้ใช้การจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกทั้ง 30 สถานการณ์ มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 14.7 ส่วนที่ใช้การจัดการเชิงบวก 29 สถานการณ์ มีร้อยละ 19.3 การใช้การจัดการเชิงบวก 28 สถานการณ์ มีร้อยละ 9.6 การใช้การจัดการเชิงบวก 27 สถานการณ์ มีร้อยละ 11.5 การใช้การจัดการเชิงบวก 26 สถานการณ์ มีร้อยละ 8.6 การใช้การจัดการเชิงบวก 25 สถานการณ์ มีร้อยละ 6.5 การใช้การจัดการเชิงบวก 24 สถานการณ์ มีร้อยละ 5.5 การใช้การจัดการเชิงบวก 23 สถานการณ์ มีร้อยละ 5.5 การใช้การจัดการเชิงบวก 22 สถานการณ์ มีร้อยละ 5.7 การใช้การจัดการเชิงบวก 21 สถานการณ์ มีร้อยละ 4.4 ส่วนที่ใช้วิธีการจัดการเชิงบวกตั้งแต่ 20 สถานการณ์ลงไป มีสัดส่วนน้อยลงตามลำดับ (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12

สรุปการจัดการกับความขัดแย้งของคู่สมรส

จำนวนการจัดการกับความขัดแย้ง	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ	
ไม่เคยมีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก	3	.8	จำนวนการจัดการ กับความขัดแย้ง ทั้งหมด 30 สถานการณ์	
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 7 สถานการณ์	2	.5		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 11 สถานการณ์	1	.3		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 12 สถานการณ์	1	.3		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 14 สถานการณ์	2	.5		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 15 สถานการณ์	2	.5		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 16 สถานการณ์	6	1.6		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 17 สถานการณ์	2	.5		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 18 สถานการณ์	3	.8		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 19 สถานการณ์	5	1.3		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 20 สถานการณ์	6	1.6		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 21 สถานการณ์	17	4.4		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 22 สถานการณ์	22	5.7		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 23 สถานการณ์	21	5.5		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 24 สถานการณ์	21	5.5		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 25 สถานการณ์	25	6.5		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 26 สถานการณ์	33	8.6		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 27 สถานการณ์	44	11.5		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 28 สถานการณ์	37	9.6		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 29 สถานการณ์	74	19.3		
มีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก 30 สถานการณ์	57	14.7		
รวม	384	100.0		

การจัดการกับความขัดแย้งทั้ง 3 ระดับ รวม 30 สถานการณ์ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกับความขัดแย้งที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย การจัดการความขัดแย้งที่เกี่ยวกับความคิดและทัศนคติ และการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อนรุนแรง พบว่าความขัดแย้ง เล็กน้อย ความขัดแย้งทางความคิด ทัศนคติ และความขัดแย้งที่ซับซ้อน รุนแรงมีความความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังนี้ (ตารางที่ 4.13)

ความขัดแย้งที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือ ความขัดแย้งซับซ้อน รุนแรง กับความขัดแย้งทางความคิด ทัศนคติ โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = .715 ความขัดแย้งที่มีความสัมพันธ์ในระดับรองลงมา คือ ความขัดแย้งทางความคิด ทัศนคติ กับความขัดแย้งเล็กน้อย โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = .657

ความขัดแย้งที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ ความขัดแย้งที่ไม่รุนแรง เล็กน้อยกับ ความขัดแย้งซับซ้อนรุนแรง โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = .563

ตารางที่ 4.13

การศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการกับความขัดแย้งที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย การจัดการความขัดแย้งที่เกี่ยวกับความคิดและทัศนคติ และการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อนรุนแรง โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ประเภทการจัดการกับความขัดแย้ง	เล็กน้อย	ความคิด	ซับซ้อน รุนแรง
ความขัดแย้งที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย	1.000		
ความขัดแย้งทางความคิด ทัศนคติ	.657 **	1.000	
ความขัดแย้งซับซ้อน รุนแรง	.563**	.715**	1.000

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .001

4.7 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยก่อนการสมรส ปัจจัยระหว่างการสมรส

ปัจจัยสาเหตุของความขัดแย้ง และปัจจัยลักษณะของความขัดแย้ง

4.7.1 การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ กับการจัดการกับความขัดแย้งประเภทที่ไม่รุนแรงเล็กน้อย โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของความขัดแย้งที่ไม่รุนแรง เล็กน้อยกับตัวแปรต่าง ๆ 18 ตัวแปร ได้แก่ ความคล้ายคลึงกันระดับการศึกษาของกลุ่มสมรส อายุของกลุ่มสมรส การสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ คุณภาพชีวิตสมรสของบิดามารดา ระยะเวลาทำความเข้าใจก่อนการสมรส รายได้รวมของครอบครัว ระยะเวลาในการสมรส การมีความเห็นไม่ตรงกัน การไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ความแตกต่างของประสบการณ์ ความแตกต่างในค่านิยม ความเชื่อ การไม่รับผิดชอบหน้าที่ตามบทบาทในครอบครัว ความขัดแย้งที่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล ความขัดแย้งที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล ความขัดแย้งที่มีลักษณะเปิดเผย ความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เปิดเผย ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลัน และความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง พบว่าการจัดการกับความขัดแย้งเล็กน้อยมีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .001 จำนวน 12 ตัวแปร ดังนี้

1. การสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย ในระดับค่า (.154) หมายความว่า การที่คู่สมรสได้รับการสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญมาก มีผลต่อการที่คู่สมรสจะมีการจัดการกับความขัดแย้งในเชิงบวกสูงด้วย
2. การมีความเห็นไม่ตรงกัน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้ง ไม่รุนแรง เล็กน้อย ในระดับค่า (.171) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความเห็นไม่ตรงกันมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ
3. การไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งไม่รุนแรง เล็กน้อยในระดับค่า (.220) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ
4. ความแตกต่างของประสบการณ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งไม่รุนแรง เล็กน้อยในระดับค่า (.190) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความแตกต่างของประสบการณ์มาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ
5. ความแตกต่างในค่านิยม ความเชื่อ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งไม่รุนแรง เล็กน้อยในระดับค่า (.270) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความแตกต่างในค่านิยมความเชื่อมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ

6. การไม่รับผิดชอบหน้าที่ตามบทบาทในครอบครัว มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งไม่รุนแรง เล็กน้อยในระดับต่ำ (.240) หมายความว่า การที่คู่สมรสไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ตามบทบาทในครอบครัวมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ
7. ความขัดแย้งที่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งไม่รุนแรง เล็กน้อยในระดับต่ำ (.165) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผลมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ
8. ความขัดแย้งที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งไม่รุนแรง เล็กน้อยในระดับต่ำ (.245) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผลมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ
9. ความขัดแย้งที่มีลักษณะเปิดเผย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งไม่รุนแรง เล็กน้อยในระดับต่ำ (.194) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่มีลักษณะเปิดเผยมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ
10. ความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เปิดเผย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งไม่รุนแรง เล็กน้อยในระดับต่ำ (.223) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เปิดเผยมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ
11. ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลัน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งไม่รุนแรง เล็กน้อยในระดับต่ำ (.213) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลันมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ
12. ความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งไม่รุนแรง เล็กน้อยในระดับต่ำ (.250) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรังมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ (ตารางที่ 4.14)

4.7.2 การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ กับการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิด และทัศนคติ โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของความขัดแย้งที่ทางความคิดและทัศนคติ กับตัวแปรต่าง ๆ 18 ตัวแปร ได้แก่ ความคล้ายคลึงกันระดับการศึกษาของกลุ่มสมรส อายุของกลุ่มสมรส การสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ คุณภาพชีวิตสมรสของบิดามารดา ระยะเวลาทำความรู้จักก่อนการสมรส รายได้รวมของครอบครัว ระยะเวลาในการสมรส การมีความเห็นไม่ตรงกัน การไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ความแตกต่างของประสบการณ์ ความแตกต่างในค่านิยม ความเชื่อ การไม่รับผิดชอบหน้าที่ตามบทบาทในครอบครัว ความขัดแย้งที่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล ความขัดแย้งที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล ความขัดแย้งที่มีลักษณะเปิดเผย ความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เปิดเผย ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียดพหุตัน และความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง พบว่าการจัดการกับความขัดแย้งเล็กน้อยมีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .001 จำนวน 11 ตัวแปร ดังนี้

1. การมีความเห็นไม่ตรงกัน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิด และทัศนคติในระดับต่ำ (.194) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความเห็นไม่ตรงกันมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ
2. การไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิด และทัศนคติในระดับต่ำ (.258) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ
3. ความแตกต่างของประสบการณ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิด และทัศนคติในระดับต่ำ (.201) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความแตกต่างของประสบการณ์มาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ
4. ความแตกต่างในค่านิยม ความเชื่อ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิด และทัศนคติในระดับต่ำ (.325) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความแตกต่างในค่านิยม ความเชื่อมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ
5. การไม่รับผิดชอบหน้าที่ตามบทบาทในครอบครัว มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิด และทัศนคติในระดับต่ำ (.230) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีการไม่รับผิดชอบหน้าที่ตามบทบาทในครอบครัวมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ

6. ความขัดแย้งที่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิด และทัศนคติในระดับต่ำ (.273) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผลมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ดี

7. ความขัดแย้งที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิด และทัศนคติในระดับต่ำ (.218) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผลมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ดี

8. ความขัดแย้งที่มีลักษณะเปิดเผย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิด และทัศนคติในระดับต่ำ (.244) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่มีลักษณะเปิดเผยมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ดี

9. ความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เปิดเผย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิด และทัศนคติในระดับต่ำ (.262) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เปิดเผยมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ดี

10. ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลัน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิด และทัศนคติในระดับต่ำ (.272) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลันมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ดี

11. ความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิด และทัศนคติในระดับต่ำ (.231) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรังมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ดี (ตารางที่ 4.14)

4.7.3. การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ กับการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน รุนแรง โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของความขัดแย้ง ที่ทางความคิดและทัศนคติ กับตัวแปรต่าง ๆ 18 ตัวแปร ได้แก่ ความคล้ายคลึงกันระดับการศึกษาของกลุ่มสมรส อายุของกลุ่มสมรส การสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ คุณภาพชีวิตสมรสของบิดามารดา ระยะเวลาทำความรู้จักก่อนการสมรส รายได้รวมของครอบครัว ระยะเวลาในการสมรส การมีความเห็นไม่ตรงกัน การไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ความแตกต่างของประสบการณ์ ความแตกต่างในค่านิยม ความเชื่อ การไม่รับผิดชอบหน้าที่ตามบทบาทในครอบครัว ความขัดแย้งที่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล ความขัดแย้งที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล ความขัดแย้งที่มีลักษณะเปิดเผย ความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เปิดเผย ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลัน และความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง พบว่าการจัดการกับความขัดแย้งเล็กน้อยมีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .001 จำนวน 14 ตัวแปร ดังนี้

1. การสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน รุนแรง ในระดับค่า (.151) หมายความว่า การที่คู่สมรสได้รับการสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญมาก มีผลต่อการที่คู่สมรสจะมีการจัดการกับความขัดแย้งในเชิงบวกสูงด้วย
2. รายได้รวมของครอบครัว มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน รุนแรง ในระดับค่า (.159) หมายความว่า การที่คู่สมรสมีรายได้รวมของครอบครัวมาก มีผลต่อการที่คู่สมรสจะมีการจัดการกับความขัดแย้งในเชิงบวกสูงด้วย
3. ระยะเวลาในการสมรส มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน รุนแรง ในระดับค่า (.113) หมายความว่า การที่คู่สมรสมีระยะเวลาในการสมรสมาก มีผลต่อการที่คู่สมรสจะมีการจัดการกับความขัดแย้งในเชิงบวกสูงด้วย
4. การมีความเห็นไม่ตรงกัน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน และรุนแรงในระดับค่า (.160) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความเห็นไม่ตรงกันมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ
5. การไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน และรุนแรงในระดับค่า (.202) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ
6. ความแตกต่างของประสบการณ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน และรุนแรงในระดับค่า (.210) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความแตกต่างของประสบการณ์มาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ

7. ความแตกต่างในค่านิยม ความเชื่อ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน และรุนแรงในระดับต่ำ (.256) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความแตกต่างในค่านิยม ความเชื่อมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ

8. การไม่รับผิดชอบหน้าที่ตามบทบาทในครอบครัว มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน และรุนแรงในระดับต่ำ (.149) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีการไม่รับผิดชอบหน้าที่ตามบทบาทในครอบครัวมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ

9. ความขัดแย้งที่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน และรุนแรงในระดับต่ำ (.218) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผลมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ

10. ความขัดแย้งที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน และรุนแรงในระดับต่ำ (.189) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผลมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ

11. ความขัดแย้งที่มีลักษณะเปิดเผย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน และรุนแรงในระดับต่ำ (.138) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่มีลักษณะเปิดเผยมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ

12. ความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เปิดเผย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน และรุนแรงในระดับต่ำ (.180) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เปิดเผยมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ

13. ความขัดแย้งที่มีลักษณะเขียนพินัย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน และรุนแรงในระดับต่ำ (.246) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่มีลักษณะเขียนพินัยมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ

14. ความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน และรุนแรงในระดับต่ำ (.193) หมายความว่า การที่คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรังมาก จะมีผลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกได้ต่ำ (ตารางที่ 4.14)

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของความขัดแย้งที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย ความขัดแย้งทางความคิด และทัศนคติ และความขัดแย้งที่ซับซ้อน รุนแรง กับตัวแปรต่าง ๆ 18 ตัวแปร พบว่าความขัดแย้งทั้ง 3 ลักษณะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา จึงนำมาสรุปเปรียบเทียบ ดังนี้ (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14

การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ
กับการจัดการกับความขัดแย้งประเภทที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย ความขัดแย้งทางความคิดและทัศนคติ
และความขัดแย้งที่ซับซ้อน รุนแรง

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์		
	ความขัดแย้งที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย	ความขัดแย้งทางความคิดทัศนคติ	ความขัดแย้งที่ซับซ้อนรุนแรง
ความคล้ายคลึงกันระดับการศึกษาของกลุ่มสมรส	.001	-.028	-.072
อายุของกลุ่มสมรส	-.001	-.028	-.028
การสนับสนุนจากบุคคลน้อยสำคัญ	.154**	.145	.151**
คุณภาพชีวิตสมรสของบิดามารดา	.097	.051	.050
ระยะเวลาทำความรู้จักก่อนการสมรส	.013	.059	.088
รายได้รวมของครอบครัว	.019	.091	.159**
ระยะเวลาในการสมรส	.086	.033	.113**
การมีความเห็นไม่ตรงกัน	-.171**	-.194**	-.160**
การไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน	-.220**	-.258**	-.202**
ความแตกต่างของประสบการณ์	-.190**	-.201**	-.210**
ความแตกต่างในค่านิยม ความเชื่อ	-.270**	-.325**	-.256**
การไม่รับผิดชอบหน้าที่ตามบทบาทในครอบครัว	-.240**	-.230**	-.149**
ความขัดแย้งที่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล	-.165**	-.273**	-.218**
ความขัดแย้งที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล	-.245**	-.218**	-.189**
ความขัดแย้งที่มีลักษณะเปิดเผย	-.194**	-.244**	-.138**
ความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เปิดเผย	-.223**	-.262**	-.180**
ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลัน	-.213**	-.272**	-.246**
ความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง	-.250**	-.231**	-.193**

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .001

4.8 การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งของกลุ่มสมรส

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งของกลุ่มสมรส ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรทั้งหมด 21 ตัวแปร ได้แก่ตัวแปรต้น 21 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ความคล้ายคลึงกันระดับการศึกษาของกลุ่มสมรส อายุของกลุ่มสมรส การสนับสนุนจากบุคคลที่มีนัยสำคัญ คุณภาพชีวิตสมรสของบิดามารดา ระยะเวลาทำความรู้จักก่อนการสมรส รายได้รวมของครอบครัว ระยะเวลาในการสมรส การมีความเห็นไม่ตรงกัน การไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ความแตกต่างของประสบการณ์ ความแตกต่างในค่านิยม ความเชื่อ การไม่รับผิดชอบหน้าที่ตามบทบาทในครอบครัว ความขัดแย้งที่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล ความขัดแย้งที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล ความขัดแย้งที่มีลักษณะเปิดเผย ความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เปิดเผย ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลัน ความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง และตัวแปรตาม 3 ตัวแปร ได้แก่ ความขัดแย้งไม่รุนแรง เล็กน้อย ความขัดแย้งทางความคิด ทัศนคติ ความขัดแย้งซับซ้อน รุนแรง ตัวแปรทั้งหมดมีค่าและลักษณะของข้อมูลดังปรากฏในตารางที่ 4.17 และตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กันต่ำ (ตารางที่ 4.15) ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ซึ่งใช้ตัวแปรทั้งหมดในการวิเคราะห์

ตารางที่ 4.15

ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และลักษณะของตัวแปรที่ใช้ในสมการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเพื่อศึกษาปัจจัย
ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างคู่สมรส

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ลักษณะตัวแปร
เพศ	.00	1.00	.3958	1 = ผู้ชาย 0 = ผู้หญิง
อายุ	20.00	72.00	37.2116	ปี
การศึกษา	1.00	6.00	3.5774	1 = มัธยมต้น 2 = มัธยมปลาย 3 = ปริญญาตรี 4 = ปริญญาโท 5 = อื่นๆ
ความคล้ายคลึงกันระดับ การศึกษา	.00	1.00	.0866	1 = ใกล้เคียงกัน 0 = ต่างกันมาก
อายุของคู่สมรส	.00	1.00	.1233	
การสนับสนุนจากบุคคล นัยสำคัญ	.00	4.00	1.4110	1 = 1 ฝ่าย 2 = 2 ฝ่าย 3 = 3 ฝ่าย 4 = 4 ฝ่าย
คุณภาพชีวิตสมรสของบิดา มารดา	.00	1.00	.9003	1 = เป็นแบบอย่าง 0 = ไม่เป็นแบบอย่าง
ระยะเวลาทำความรู้จักก่อนการ สมรส	1.00	360.00	46.4789	เดือน
รายได้รวมของครอบครัว	.00	1.00	.8845	1 = เพียงพอ 0 = ไม่เพียงพอ
ระยะเวลาในการสมรส	23.00	576.00	121.7093	เดือน
การมีความเห็นไม่ตรงกัน	1.00	6.00	3.4199	6 = บ่อยที่สุด 5 = บ่อยมาก
การไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน	1.00	6.00	2.9974	4 = บ่อย 4 = เป็นบางครั้ง
ความแตกต่างของประสบการณ์	1.00	6.00	2.7534	3 = นาน ๆ ครั้ง 5 = ไม่เคยเลย
ความแตกต่างค่านิยมความเชื่อ	1.00	6.00	2.8836	
การไม่รับผิดชอบหน้าที่ตามบทบาท บทบาทในครอบครัว	1.00	6.00	2.2440	
ความขัดแย้งที่สามารถอธิบาย ได้ด้วยเหตุผล	1.00	6.00	2.7053	

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ลักษณะตัวแปร
ความขัดแย้งที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล	1.00	6.00	3.21.58	
ความขัดแย้งที่มีลักษณะเปิดเผย	1.00	6.00	2.62.80	
ความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เปิดเผย	1.00	6.00	2.4816	
ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉยเมย	1.00	6.00	2.3889	
ความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง	1.00	6.00	2.2763	
การจัดการกับความขัดแย้งที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย	.00	7.00	6.3333	จำนวนการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก
การจัดการกับความขัดแย้งทางความคิด ทักษะคิด	.00	11.00	9.5000	
การจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน รุนแรง	.00	12.00	9.9089	

ในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความขัดแย้งครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้ศึกษาการจัดการความขัดแย้ง 3 ระดับ คือ

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิด ทศนคติ
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน รุนแรง

4.8.1 การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งเล็กน้อยระหว่างคู่สมรส

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผู้วิจัยพบว่ามีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร คือ ความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง การสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ และระยะเวลาในการสมรสที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม คือ การจัดการกับความขัดแย้งที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย (ตารางที่ 4.17) ดังนี้

1. ความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง มีอิทธิพลเชิงลบต่อการจัดการกับความขัดแย้งที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย นั่นคือ คู่สมรสที่มีความขัดแย้งในลักษณะเรื้อรัง การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่สามารถแก้ไขข้อบกพร่องหรือข้อขัดแย้งของตนเองได้ เช่น หัวหน้าครอบครัวที่ไม่รับผิดชอบ แม่บ้านที่ไม่รับผิดชอบงานบ้าน เป็นต้น จะมีผลให้คู่สมรสมีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกน้อย
2. การสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการจัดการกับความขัดแย้งที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย นั่นคือ คู่สมรสที่มีบุคคลนัยสำคัญสนับสนุนหลายฝ่าย เช่น บิดา มารดา ญาติ พี่น้อง เพื่อนสนิท เพื่อนร่วมงาน เป็นต้น จะมีผลให้คู่สมรสมีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกมาก
3. ระยะเวลาในการสมรส มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการจัดการกับความขัดแย้งที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย นั่นคือ คู่สมรสที่ระยะเวลาในการสมรสนาน จะมีผลให้คู่สมรสมีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกมาก

ตารางที่ 4.17

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งที่ไม่รุนแรง เล็กน้อยระหว่างคู่สมรส

ตัวแปร	R	R ²	R ² Adj	Beta	t	Sig
ความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง	.268	.072	.069	-.258	-4.616	.000
การสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ	.298	.089	.082	.138	2.471	.014
ระยะเวลาในการสมรส	.319	.102	.092	.115	2.059	.040

4.8.2 การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิด และทัศนคติระหว่างคู่สมรส

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผู้วิจัย พบว่า มีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลัน และการไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม คือ การจัดการกับความขัดแย้งทางความคิดและทัศนคติระหว่างคู่สมรส (ตารางที่ 4.18) ดังนี้

1. ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลัน มีอิทธิพลเชิงลบต่อการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิด และทัศนคติ นั่นคือ คู่สมรสที่มีความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลัน จากการได้รับรู้พฤติกรรมที่ตนไม่เคยรู้มาก่อน เช่น การนอนกรน ใช้ห้องนํ้านาน เป็นต้น จะมีผลให้คู่สมรสมีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกน้อย

2. การไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน มีอิทธิพลเชิงลบต่อการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิด และทัศนคติ นั่นคือ คู่สมรสที่มีความขัดแย้งจากการไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน เช่น การรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เข้าใจความหมายของอีกฝ่ายผิดไป ทั้งที่บางทีทั้งสองฝ่ายอาจมีวัตถุประสงค์เหมือนกัน เป็นต้น จะมีผลให้คู่สมรสมีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกน้อย

ตารางที่ 4.18

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิดและทัศนคติระหว่างคู่สมรส

ตัวแปร	R	R ²	R ² Adj	Beta	t	Sig
ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลัน	.261	.068	.065	-.201	-3.401	.001
การไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน	.309	.095	.089	-.176	-2.971	.003

4.8.3 การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งซับซ้อน รุนแรง ระหว่างคู่สมรส จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผู้วิจัย พบว่า มีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร คือ ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลัน รายได้รวมของครอบครัว และความแตกต่างในค่านิยม ความเชื่อที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม คือ การจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน รุนแรง (ตารางที่ 4.19) ดังนี้

1. ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลัน มีอิทธิพลเชิงลบต่อการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน รุนแรง นั่นคือ คู่สมรสที่ได้รับรู้พฤติกรรมที่ตนไม่เคยรู้มาก่อน เช่น การนอนกรน ใช้ห้องน้ำนาน เป็นต้น จะมีผลให้คู่สมรสมีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกน้อย
2. รายได้รวมของครอบครัว มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน รุนแรง นั่นคือ คู่สมรสที่มีรายได้เพียงพอ จะมีผลให้คู่สมรสมีการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน รุนแรงเชิงบวกมาก
3. ความแตกต่างในค่านิยม ความเชื่อ มีอิทธิพลเชิงลบต่อการจัดการกับความขัดแย้งที่ซับซ้อน รุนแรง นั่นคือ คู่สมรสมีค่านิยม ความเชื่อที่ต่างกันมาก เช่น ฝ่ายหนึ่งเชื่อว่าสิ่งนี้ดี ควรทำ แต่อีกฝ่ายอาจเห็นตรงกันข้าม เป็นต้น จะมีผลให้คู่สมรสมีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกน้อย

ตารางที่ 4.19

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้ง
ซับซ้อนรุนแรงระหว่างคู่สมรส

ตัวแปร	R	R ²	R ² Adj	Beta	t	Sig
ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลัน	.243	.059	.056	-.178	-2.966	.003
รายได้รวมของครอบครัว	.297	.088	.082	.154	2.736	.007
ความแตกต่างในค่านิยม ความเชื่อ	.322	.104	.095	-.136	-2.253	.025

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งทั้ง 3 ระดับ พบตัวแปรทั้งหมด 6 ตัวแปร ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งของคู่สมรส คือ การสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ ความแตกต่างในค่านิยม ความเชื่อ ระยะเวลาในการสมรส รายได้รวมของครอบครัว ความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลัน และความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งสามารถสรุปได้เป็นกลุ่มตัวแปรหลัก 3 กลุ่ม คือ

1. ตัวแปรปัจจัยก่อนการสมรส ได้แก่ การสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ ความแตกต่างในค่านิยม ความเชื่อ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งแบบที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย และแบบซับซ้อนรุนแรง
2. ตัวแปรปัจจัยระหว่างการสมรส ได้แก่ ระยะเวลาการสมรส และรายได้รวมของครอบครัว ซึ่งมีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งแบบที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย และแบบซับซ้อนรุนแรง
3. ตัวแปรปัจจัยด้านลักษณะของความขัดแย้ง ได้แก่ ความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งแบบที่ไม่รุนแรง เล็กน้อย และลักษณะของความขัดแย้งเฉียบพลัน อิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิดและทัศนคติ ความขัดแย้งที่ซับซ้อนรุนแรง
4. ตัวแปรปัจจัยด้านสาเหตุของความขัดแย้ง ได้แก่ ความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งทางความคิดและทัศนคติ (แผนภูมิที่ 4.1)

แผนภูมิที่ 4.1

สรุปตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งในกลุ่มสมรส

